Ч. 210 (11.501). Львів, пятниця 20. вересня 1929. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Конечність.

Львів, 19. вересня 1929.

Внутрішньо-політична ситуація в Польщі частинно вияснилася. І то виснилася у відношенні до наміченої і невідбутої конференції між представниками польської більшости сойму і репрезентантами уряду, але ще більше заплуталася в загальному розмірі. Польські клюби своєю відмовою підкреслили, що вони з теперішнім урядом, з урядом „полковників" не хотять входити в ніякі ближчі взаємини. Цікаво теж, що уряд, пропонуючи відбуття конференції, не хотів подати її денного порядку чи наміченого змісту. Зробив це аж тоді, коли конференція стала безпредметовою і то в формі досить дивоглядній, в формі припущення.

„На таких конференціях — читаємо в комунікаті — **можна було би** дійти до устійнення, яка є фінансова й господарча ситуація держави, **можна було би** обрахувати правдоподібні доходи держави і дійти до справ таких, які **треба би** в теперішній хвилі вияснити так, щоби після устійнення заняти становище (устосонковаць сен) до тих усіх тенденцій, які не рахуються з реальними умовами життя, в яких находиться держава".

Ось чим мала занятися конференція. А чим саме? — важко додуматися. Бо цей основний вступ урядового комунікату є наче живцем запозичений з талмудичної фільософії. Він нагадує нам відому жидівську анекдоту про сина рабіна, що перед женячкою мусів розмовитися зі своєю нареченою на тему любови, родини і фільософії. Рабінатський учень, подумавши, поставив наміченій йому нареченій на тему любови таке питання: „Чи ви любите пироги?" — „Ні", — відповіла запитана. А переходячи до родинних справ, поставив питання: „А чи ваш брат любить пироги?" — „Я не маю брата", — відповіла дівчина. А вкінці прийшло третє питання з ділянки фільософії: „А колиб ви мали брата, то чи він любив би пироги?"

Таким чином уся широка тематика з ділянки кохання, сімі і фільософії була в короткій дорозі вичерпана. В аналогічний спосіб при допомозі „пирогів" вичерпав талмудично урядовий комунікат зміст невідбутої конференції. Ріжниця між „пирогами" рабінатського учня і „пирогами" урядового комунікату є тільки та, що перший вирішував свою „фільософію" на конференції з нареченою, а другий вирішив її після невідбутої конференції. Цікаво тільки, чому то від цього фільософічного симпозіону премієр заздалегідь виключив славянсько-„меншостеві" клюби, що репрезентують майже третину населення сучасної польської держави. Хіба вони не могли би нічого додати до „фінансової й господарчої ситуації держави"? І не лише ситуації, але й до фінансової, господарчої і всякої іншої політики істиуючої державної влади.

Задумана конференція не відбулася. Вину за це урядовий комунікат складає на польські соймові клюби. Та поруч з талмудичним зясуванням мети конференції в урядовому комунікаті зустрічаємо одно безпосереднє загальне твердження, а одно посереднє, яке виступає у формі побажання. А саме комунікат зазначує, що „бюджетові проблеми в комісіях і на пленарному засіданні розглядано радше **під кутом біжучих політичних інтересів,** ніж під кутом дійсности". З цього ясно, що керманичі польського державного корабля бажали нащупати політичний грунт і підчас найближчої сесії по можности позбутися політичних питань, а щонайменше забезпечитися перед ними. По всій правдоподібности це була головна мета наміченої конференції.

Важливим є безпосереднє, позитивне твердження комунікату: „Співпраця виконавчої влади і законодатних установ є конечністю". Без сумніву, є це новина. Три роки минуло від травневого перевороту. Три роки законодатні установи були ледве толеровані, політичні партії висміювано й розкладано, сойм не допускано до голосу поза конечною бюджетовою сесією, голова [illegible] бльоку погрожував „ламанням костей", а навіть відзивалися голоси про періщення послів на соймовому подвір'і. Польські т. зв. опозиційні клюби всією напругою тягнулися до співпраці, робили пропозиції, виминали всякі непорозуміння. І ніхто тоді з державців влади не говорив про конечність. Аж тепер виросла „нова" аксіома про конечність співпраці. А це словне твердження перечить дотеперішнім ходам і вчинкам репрезентантів виконавчої влади, які залюбки і з насолодою помітували законодатними установами, себто їхньою більшістю.

Чи справді звилася тепер така конечність? Чи відносини так ускладнилися, що виконавча влада мусить кооперувати із законодатними установами, а радше: чи вона не може обійтися без них і мусить мати такі установи, з якими могла би кооперувати, себ-то — які були би гармонійні із виконавчою владою?

Без сумніву, що останнє є жагучим бажанням державців законодатної влади. Це зрештою була вихідна точка бебістичного проекту зміни конституції в напрямку виловити собі потрібні, відповідні до свого світоглядового наставлення, законодатні установи. Ця думка ще й сьогодні окрилює проурядові кола. І звідсіля вистрілюють поголоски про нові вибори в квітні наступного року, про новий виборчий кабінет полк. Матушевського то-що. Не зважаючи на те, що ті поголоски не мають поки-що твердої основи, є вони наскрізь льогічні. Важко повірити, щоби табор марш. Пілсудського не спробував дійти до тієї бажаної конечности, до співпраці виконавчої влади із законодатними установами, а єдиний шлях, що веде до здійснення цього ідеалу в теперішніх умовинах, є тільки нові вибори, тільки виборча картка.

Початок боротьби між папою і Мусолінім.

Тепер уже не підлягає сумнівові, що в Італії розпочалася отверта боротьба між папою та Мусолінім. У своїй недавній промові Мусоліні зробив натяки, що кінець кінців церква підлягає державі. Папа використав паломництво до Рима католицької зорганізованої молоді Італії й виголосив перед нею промову, яка є дуже вправною й різкою відповіддю на промову Мусолінія. В цій промові папа висловився, що коли тепер католицькій молоді роблять ріжні перепони то це дає їй право на певну авреолю мучеництва, особливо коли вона твердо тримається своїх релігійних засад. В кінці своєї промови папа сказав, що незабаром прийде день, коли буде велика потреба на людей з міцними душами в міцних тілах, непорушних у своїй вірі, прийде день, коли будуть потрібні не службовці, а люди, які віддано виконують свої обовязки.

Усі ці й подібні вислови папи викликали серед фашистів велике обурення. Досі італійська преса здержувалася від особистих нападів на папу. Одначе тепер „Джорнале д' Італія" дуже роздражнено відповідає папі: „папа відкрив тепер нових мучеників, які заслуговують на блаженство. Ті католики, що прибули до Риму зложити поклін папі, просили й одержали від італійського уряду залізничі знижки. Щож це за новий рід мучеників, які звертаються до своїх катів по залізничі знижки? Папа згадував про доглядачів. Організація католицької молоді без сумніву має політичне тло, і папа не може вимагати від держави, щоби вона не була поінформована про цю організацію. Папа робить пробу морально відділити від себе кат. молодь і інших італійців. Це образа для всіх італійців, фашистів і нефашистів, що не належать до католицької молоді. Папа може лишити на боці моральні справи щодо фашизму, бо в колах священиків та католицьких купців не все чисте. Коли папа віддалюється від Бога і вмішується до людей та їх справ, то мусить числитися з реакцією всіх італійців, що не належать до організації католицької молоді".

Кожний мусить признати, що мабуть римському папі вже від довшого часу не доводилося чути таких твердих слів на свою адресу.

Збіжжа, паша, худоба, господарське й хатнє знаряддя ще не підлягає примусові обезпечення в ПЗУВ., але кожної хвилі примус цей може бути заведений у Вашому повіті, тому заздалегідь обезпечуйте їх в цілости в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

М. Скрипник у Львові.

Доповідь народнього комісаря освіти УСРР в Науковому Т-ві ім. Шевченка у Львові.

Львів, 18. вересня 1929.

Вертаючи з західньої Европи і проїзджаючи через Львів, спинився тут теперішній народній комісар освіти в уряді УСРР М. Скрипник. Цього року вибрали його, як відомо, членом Української Академії Наук у Києві. З нагоди короткого побуту акад. М. Скрипника у Львові відбулося вчора (17. вересня) вечером спільне засідання всіх секцій Наукового Т-ва ім. Шевченка в салі музею Т-ва, на якому М. Скрипник виголосив доповідь про освіту й науку на Україні.

Тема викладу, а ще більше сама особа М. Скрипника, що є одною з наймаркантніших постатей серед комуністів-українців на Україні, що є співтворцем союзної держави комуністів, тобто Союзу Радянських Соціялістичних Республик і співавтором союзної конституції, що був давніше комісаром юстиції в уряді УСРР і головним прокуратором Рад. України, що від початків революції відгравав серед комуністів відповідальну ролю, що від давна є членом Всесоюзного і Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету Рад, що був і є впливовим діячем в екзекутивних органах ВКП(б) і КП(б)У, — все те причинилося до того, що на спільне засідання всіх секцій Наукового Т-ва ім. Шевченка явилось поважне число запрошених громадян. Саля Музею була щільно виповнена слухачами.

Виклад заповіджений на 6. год. веч. почався три чверти години пізніше, бо прелегент був нагло перешкоджений, про що й повідомлено зібраних. Форма й само заложення доповіди були такі, що слухачі дістали менше фактичного матеріялу про стан освіти й науки на Україні, а більше специфічного освітлення для освітньої й культурної праці на Україні. Тенденційне і одностороннє насвітлювання навіть деяких подій з недавного минулого України довело при кінці викладу до того, що дехто з присутніх голосно на це зареагував. У відповідь на те М. Скрипник заявив, що він не хотів ображувати нічиїх поглядів ні почувань і скоро потім закінчив свою доповідь. Далі подаємо з доповіді тільки той фактичний матеріял, що був у ній розсипаний, лишаючи на боці насвітлювання, яке йому давав М. Скрипник.

*

Референтові доводиться вперше виступати прилюдно поза межами Радянської України. За час свого теперішнього побуту за кордоном він оминав якихнебудь виступів перед представниками якихнебудь установ і організацій. Та тут він має обовязок покинути цю лінію, застерігаючись, що — згідно з приреченням, яке дав, отримуючи дипльоматичний пашпорт, — не входитиме в ніякі внутрішні політичні ні дипльоматичні питання інших держав.

Вихідною точкою доповіді референта є факт культурної єдности усіх відломків українського народу в чотирьох державах. У культурній роботі Рад. України цей факт признають і з нього виходить, бо вся освітня, культурна й наукова праця на Рад. Україні є у звязку з цілістю праці над держ. устроєм. Боротьба за культурну перебудову всього краю йде з участю міліонів, що власною рукою виборoли собі державу і в звязку з цією перебудовою проводять раз принятий плян. Ця праця мусить іти в культурному звязку з українськими теренами поза межами України.

Першим здобутком праці нової влади є незвичайний зріст грамотности. Перед революцією було по містах на Україні 25 проц. грамотних, а по селах 15.10 проц. Тепер у містах є їх 75 проц., з чого 90 проц. українського населення. У робіт-

вничих районах по містах відсоток письменних є уже навіть до 100 проц.(?). Між українською молодю є їх 87 проц.

Найважливішою проблемою радянського уряду є справа українізації. На її шляху стоять обективні поважні труднощі, які треба поборювати тактично. При статистиці 1,300.000 населення на Україні записало себе як українці, але одночасно признало своєю рідною мовою — мову московську. Це є коефіціент 300-літньої роботи апарату. У противлежности до цієї роботи радянська влада за 7 літ праці придбала 400.000 осіб, що визнаючи себе національно москалями, признали своєю рідною мовою — українську.

Школи початкові, чотирорічні й середні семирічні відповідають по своїй скількости процентовому відношенню населення ріжних національностей на Україні. Є між ними 10 проц. утраквістичних російсько-українських. Середні й вищі школи українізуються багато слабше як початкові. Вчителів, агрономів, лікарів, інжинірів і професорів не можна так хутко „переіменувати", як дітвору. А тому, що цих один міліон 300 тисяч москалів це переважно інтелігенція, то щоби звести їх до спільного знаменника треба виконати преважке завдання.

На високих школах ще два роки тому було всього 30 проц. викладів українською мовою; тепер є їх 55 проц. Голод на інтелігентні сили на Рад. Україні є великий. Щоби його заспокоїти тепер підготовлено 60 проц. аспірантів на професорів зі скінченою високою школою.

Українська преса зпоза Рад. України часто пише, що деякі з плянів рад. уряду є нереальні. Але з того, що вони надихані побажаннями не виходить, що вони є недійсні. Пляни ці просякли волею, щоби їх здійснити і щоби на майбутнє було інакше, як досі. Референт признає, що середня й вища школа не дали досі достатнього числа кваліфікованих сил, потрібних для культурного й господарського розвитку і на Радянській Україні є завсіди досить місця для всіх українців, що „схотять чесно й добросовісно працювати на всіх становищах". Та на ці сили рахувати не можна й треба вести будівництво держави власними засобами.

З року на рік рад. уряд збільшує бюджет на домівки для студентів (зі селянської й робітничої кляси), яких будують річно (т. зв. „гуртожитки") 5 до 10. Так само зріс непомірно цього року бюджет на Академію Наук (здається півтора раза) і на наукові інститути (лябораторії), що мають на меті влекшити людям життя у боротьбі з природою. Так само підвищений бюджет в „Інституті марксизму й ленінізму", де М. Скрипник є ректором.

У портфелі всеукраїнських установ (наукових і суспільних) лежить уже тепер 4000 рукописів, що ждуть черги, щоби попасти до друку. Багато з них, очевидячки, буде використано тільки для доповідей. Істнує теж проект організації „Всеукраїнської Академії Художніх Мистецтв", що вестиме крім мистецької праці ще й дослідчо-наукову. Референт є за тим, щоби її заснували в Києві.

ОСИП СТЕФАНОВИЧ
РАНІШЕ РОМАН ЗУБИК
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 16.
КОВДРИ, КОЦИ І ПОЛОТНА.
поручає
НА МУЖЕСЬКІ ОДІННЯ
ВОВНИ КРАЄВІ І АНГЛІЙСЬКІ
У ВЕЛИКОМУ
ВИБОРІ.

Референт зупинився у своїй доповіді теж на технічних досягненнях Рад. України: на індустріялізації таких центрів, як Київ, підкреслюючи, що така „нереальна ідея" як „Дніпрельстан" буде в дійсности найбільшою електричною стацією в Европі.

Закінчив референт свою доповідь рефлексією, якто колись Галичина грала ролю культурного Піємонту, до якого прислухалась уся Велика Україна. Нині ситуація обернулась на 180 степенів.

*

Загальне враження з усієї доповіді було досить сіре. Присутні сподівались у салі „Наукового Т-ва ім. Шевченка" почути перш за все дещо про чисто наукову працю, тимбільше, що референт є сам членом Академії Наук. Головно завдяки його впливам перевели в останньому часі новий проект правопису, яким усі, що мають у Галичині діло з писаним і друкованим словом, живо цікавляться. Було враження, що референт не є зовсім зорієнтований, до якої авдиторії промовляє.

Мекдональд про свою подорож до Америки.

Основи фльотового порозумніня.

Мекдональд дав представникам льондонської преси інтервю, в якому повідомив їх про програму своєї подорожі до Америки та про основи фльотового порозуміння з Америкою.

Дня 28. вересня він виїздить з Савтгамптону на „Беренґарії" й 4. жовтня приїздить до Нового Йорку, а звідти їде просто до Вашінгтону. Там він буде до 8. жовтня, а потім їде до Філядельфії порадитися з лікарями, які лікували його кілька літ тому підчас його побуту в Америці. Від 10. до 14. жовтня він буде в Новому Йорку, а потім побуває в Бофало, Ніягарі й Торонті. З Торонта поїде він до Отави, столиці Канади; тут відбуде конференції з канадійським премієром, а потому огляне деякі канадійські міста. Виїде до Льондону 4. листопада, пять днів після отворення парляменту.

Мекдональд повідомив журналістів, що ріжниці поглядів на справу морського розброєння такі малі, що їх можна буде остаточно вирівняти підчас особистих переговорів в Америці. Англія й Америка рішили домагатися заборони уживати підводні човни, як засобу боротьби.

М. Скрипник про свій побут у Львові.

Розмова М. Скрипника з представниками української преси.

По доповіді в Науковому Т-ві ім. Шевченка народній комісар освіти УСРР М. Скрипник поділився з присутніми представниками української преси своїми враженнями з побуту у Львові в отсих словах:

„Я лише випадково мав можливість відвідати Львів, повертаючи з Берліну, де був на консультації з лікарями.

Хоч Львів і мало змінився за 26 років, коли я його бачив, то змінився у свойому загальному зовнішньому вигляді... Зрозуміло, — Львів виріс; на його вулицях, навіть іноді на мурах його будинків відчувається сліди минулих подій, співвідносин, боротьби...

Будучи за кордоном, я був радий порівнювати тамошні розміри роботи і темп будівництва з тими, що в нашій Радянській Україні. Життя можна зрозуміти лише порівняно. Тому я вельми радий, що побував цього року за кордоном, а зокрема у Львові. Відвідання культурних установ Львова (крім основних українських інституцій Львова, я відвідав також чільну суспільну польську культурну установу — музей „Осолінеум") дало мені глибоке переконання, що життя стоїть твердо і попри всіх умовинах потрохи розвивається. Повороту до старого минулого, очевидячки, немає. Західньо-українські трудящі маси мають значні і важливі культурні установи, які мають в дальшому стати знаряддям піднесення їх знань, культурности і свідомости.

У нас, на Радянській Україні, це є основним завданням усіх культурних, а зокрема наукових установ, безпосередньо працювати для широких працюючих мас робітництва та селянства, для цілої перебудови життя України на нових засадах. Не на словах, а на ділі ми будуємо нову українську культуру, що є у нас конечною потребою, передумовою і важливішим знаряддям соціялістичної перебудови цілого життя нашої країни. Я не наводжу тут окремих чисел, даних і порівнянь. Але з глибоким переконанням кажу, що у нас дійсно твориться велике діло — складання умов культурної єдности цілокупного Українського Трудящого Народу. Жалкую, що культурні звязки західньо-українських земель з Великою Радянською Україною ще недостаточні. Перед нами завдання їх посилити, пожвавити, поши-

С. ШАХ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПРОСВІТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОНҐРЕС у ЛЬВОВІ в 1909. р.

(Актуальна пригадка.)

За кілька днів зїдяться відпоручники всіх філій Т-ва „Просвіта", численних читалень, делеґати ріжних товариств, гості чужі й свої, з краю і зпоза границі до Львова — на другий всеукраїнський просвітний конґрес, що його скликує Т-во „Просвіта" з нагоди свойого 60-літнього ювилею. Скликаний конґрес має бути завершенням усіх ювилейних свят, найважнішою ювилейною маніфестацією для „Просвіти", але рівночасно має стати обрахунком вислідів праці й новим дороговказом праці на будуче. Тому зрозуміло, що заповіджений конґрес викликує серед „просвітян" і серед ширшої української громади оправдане зацікавлення. Передовсім інтересуватиме громаду порядок нарад конґресу, присутність гостей з чужини та резолюції, які приймуть поодинокі секції. Уложена комітетом програма й зголошені фахові реферати і приїзди заповідаються справді цікаво, може й величавіще ніж пропамятний перший просвітянський конґрес, що його скликала „Просвіта" перед 20-ти роками з нагоди свойого 40-літнього ювилею.

Для того не від річи буде пригадати вкороті, як відбувся перший просвітний конґрес, щоби навязати до традиції та мати порівнуючий перегляд.

Дня 3. липня 1908 р. рішив Гол. Виділ „Просвіти" скликати перший просвітно-економічний конґрес з нагоди свого ювилею, мотивуючи потребу такого конґресу в такий спосіб: „Хто ближче приглянувся нашій народній діяльности на полі просвітно-культурнім і господарсько-суспільнім, той не міг не замітити у ній деякого консерватизму у формах та хаотичности у програмах і цілях. Політичне життя абсорбувало забагато енерґії нашої суспільности, але це прояв ненормальний, нездоровий і небезпечний, бо сама політика без широкої орґанічної роботи на полі просвітнім і економічнім, це будівля нетрівка. Завданням конґресу є основно і критично оцінити нашу дотеперішню роботу на полі просвітно-економічнім, зіставити її здобутки, а вслід за тим найти шляхи і способи до більш пляновоі і більш всесторонньої, а через те і продуктивнішої нашої орґанічної праці на будуче".

Конґрес мав відбутися дня 23. і 24. грудня 1908 р.; але вже 19. вересня 1908 р. ювилейний комітет прийшов до переконання, що не встигне як слід до того речинця підготовити конґресу, тому рішено переложити його на 1909 р., а саме на 1. і 2. лютого. Підготовчими працями до конґресу занявся окремий комітет, — в склад якого входили: д-р Вол. Бачинський, проф. В. Білецький, д-р Іван Брик, о. А. Глодзінський, проф. політехніки Р. Залозецький, інж. А. Корнелля, д-р Мих. Коцюба, о. Т. Лежогубський, о. Д. Лопатинський, д-р Е. Озаркевич і д-р Ст. Томашівський. Комітет уконституувався в той спосіб, що головою вибрано д-ра Е. Озаркевича, а ґенеральними секретарями д-ра І. Брика і д-ра М. Коцюбу.

Комітет бажаючи надати конґресові ширше значіння, запросив до участи в ньому не тільки українців-галичан та з Буковини і Закарпаття, але й звернувся окремим покликом до наддніпрянських українців.

„Цеж одна з тих немногих нагод" — читаємо в тій відозві — „коли сини одного народу можуть разом зійтися, ближче себе пізнати, обговорити разом так много пекучих а спільних питань, та порозумітися, що й як робити далі, щоби пришвидшити просвітний та економічний, досі так страшно спинюваний, розвиток старокультурного українського народу. Будучи разом, зможемо дати конґресови загальне всеукраїнське значіння. Жива та численна участь закордонних українців стане ясним доказом, що хоч розділені кордонами, ми всеж таки сини одного народу, що спільна нам не тільки дорога минувшість, але одні і ті самі інтереси, одні і ті самі цілі тепер і на будуче".

Крім цього розширено комітет запрошуючи до нього відпоручників усіх львівських українських товариств та інституцій. Програму і реґулямін конґресу видрукували і розіслали всім референтам, ще й оголосили її прилюдно в часописах. Вкінці звернувся комітет не тільки до інтеліґенції, але й усіх інших верств народу з горячим покликом до якнайчисленнішої участи в конґресі.

Внаслідок цієї живої й рухливої праці комітету — в конґресі взяло участь 768 відпоручників і гостей.

Перше загальне засідання конґресу мало відбутися в салі Т-ва „Сокіл", при вул. Руській ч. 20, але задля великого числа зголошених учасників відкрито конґрес у салі жидівського т-ва „Яд-Харуаім", при вул. Берштайна, — дня 1. II. в год. 10.30 рано.

Конґрес відкрив — у заступстві хорого голови Т-ва проф. Петра Огоновського — голова комітету і заст. Т-ва д-р Евген Озаркевич короткою, святочною і глибоко продуманою промовою, привитавши щиро кожного зокрема братів із закордону, яких присутні витали довго невмовкаючими оплесками, з котрих 12 було із російської України, 6 з Буковини, та ніодного з угорської України.

Д-р Озаркевич запропонував склад почесної старшини-президії конґресу: Ол. Борковський, член основник і член першого виділу „Просвіти",

рити. Був би радий, колиб мої відвідини у Львові бодай дещо тому допомогли.

Радий відзначити і віддячити зустріч, що я мав тут у Львові, як при відвідинні українських культурних та інших установ м. Львова, так і підчас прияття у львівському консуляті нашого Радянського Союзу. Мій старий друг — консуль Ґ. Лапчинський мені багато поміг зрозуміти західньо-українські, а зокрема галицькі співвідносини та умови.

Зокрема причиною мого приїзду до Львова було бажання навязати звязок з львівським Науковим Т-вом ім. Шевченка, особливо з новими членами Всеукраїнської Академії Наук, що їх вибрано рівночасно зі мною на останніх виборах. Вельми жалкую, що не зустрів мого давнього знайомого, голову львівського Наукового Т-ва ім. Шевченка, акад. К. Студинського, який відїхав зі Львова, але я зустрів любязну увагу з боку академиків — В. Щурата, Ф. Колесси, М. Возняка і особливо хочу згадати знайомого зі Всеукраїнської Правописної Конференції — директора Українського Національного Музею д-ра Свєнціцького. На великий жаль, не міг я побачити таких галицьких установ, як „Просвіта" і „Рідна Школа", одначе гадаю, що звязок освітньої роботи Радянської України і Галичини буде посилений тим, що наша країна надсилає своїх представників на Український Освітній Конгрес Т-ва „Просвіта" у Львові з приводу її ювилею.

Я відізжаю зі Львова ще з більшим переконанням у правдивости проводжених нами у життя державними шляхами засад національної рівноправности і здійснюваних у нашому Радянському Союзі **принципів повного національного самовизначення.** Щире привітання передаю всім трудящим західньо-українських земель".

Даючи місце повищому інтерву, звертаємо особливу увагу на підкреслені нами слова останнього уступу, висловлюючи при тім побажання, щоби українські комуністи стали вже раз у себе дійсно і остаточно на становищі „повного національного самовизначення" українського народу. Тоді не булоб бодай суперечностей між словами і ділами.

Переведення постанов ґаської конференції.

Перші засідання комісій.

В Парижі відбулися перші засідання трьох комітетів, які утворено на ґаґській конференції, а саме: 1) для товарових виплат, 2) для ліквідації минулого, 3) для конфіскованих державних дібр у відступлених областях. Ці засідання мали чисто формальний характер і тяглися кілька хвилин. Комітет для товарових виплат, як заявив французький делеґат Пейстер, має надію скінчити свою працю протягом найбільше десяти днів.

За океаном.

Чи о. Курилло епископом?

Як ми вже повідомляли, о. Константин Курилло видав у Філядельфії ґазетку п. з. „Голос Церкви", в якій пише, що він є епископ, архиепископ і митрополит. Як відомо, його висвятив російський архіепископ з т. званої живої церкви Іван Кердовський з Ню Йорку. Одначе москвофільська ґазетка „Друг Народа" з Едмонтону, Альберта, Канада (ч. 32 із 7. серпня) каже, що о. Курилло не є епископом. „Друг Народа" пише: „Недавно одержав грецький архиепископ Олександер з Ню Йорку указ вселенського патріярха з 12. червня 1929 ч. 946, в якому подає телеграму святішого синоду з Москви, митрополита Вемянина (котрому підчинений Кедровський). Телеграма звучить: Москва, 1. червня 1929. Святіший синод забороняє митрополитові Іванові Кердовському входити в якінебудь звязки із скиненим Василем Кондупулосом. Курилла проголошується недійсним і касується". З того виходить, що й москалі довго не тримали о. Курилла, бо скасували його титул і усунули від себе зовсім.

Українська пісня в радіо.

В неділю 1. вересня ц. р. співав український хор, зложений з самих диріґентів околиці Ню Йорку, в радіостації Вотт у Джерзи Сіті. В складі хору були: А. Ґела з Джерзи Сіті, Т. Онуфрик з Ню Йорку, Т. Каськів з Нюарку, В. Савицький з Бруклина, М. Фатюк з Йонкерс та І. Грабар з Елізабет, Г. Шустикевич і С. Гладкий з Джерзи Сіті.

Справа п. Босого.

Свого часу подали ми за канадійськими українськими ґазетами („Канад. Фармер" і „Канад. Українець") вістку, що п. В. Босий, гол. обозний гетьманських Січей у Канаді і заступник голови в заряді канад.-українського інституту „Просвіта" у Вінніпеґу, був перед виїздом до Канади аґентом-розвідчиком польської поліції у краю. Про це був надрукований відповідний документ у „Канад. Фармері". Тепер управа інституту „Просвіта" у Вінніпеґу за підписами пп. Василя Дикого (голови) і Павла Куріевича (секр.) повідомляє нас, що все те не відповідає правді і що п. В. Босий вніс проти видавців „Канад. Фармера" судовий позов з домаганням 50.000 дол. відшкодування. Розправа в цій сензаційній справі має відбутися перед канадійським судом при кінці вересня ц. р.

Виїзд проф. Вуйціка до Канади.

Секретар Польського Еміґраційного Т-ва у Львові проф. Вуйцік виїхав цими днями на довший побут до Канади, де думає обіхати всі українські й польські фарми-кольонії, щоб пізнати життя-буття переселенців з нашого краю.

Окулярний і інші чортики.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 14. вересня 1929 р.

I.

Давно я не сміявся так, як при читанні ч. 38 „Громадського Голосу". Всім добре відомо, що істнують на світі „чортики". Один з них живе в друкарнях і тому називається „друкарським чортиком". Капостний це чортик: богато ріжних прикростей він робить редакторам, а ще більше коректорам.

Не обминають ці чортики й публіцистів, особливо тих, які мають, як наприклад я, хворі очі та зле бачать. А особливо — після такої довгої, бо аж двацятисемилітньої денникарської праці, як моя. Візьме такий чортик та переплутає трохи підсліпуватому журналістові букви. І радіє редакція „Громадського Голосу", що піймала... не чортика, ні, а... публіциста.

Не належу до радикалів, не вважаю себе за непомильного, а особливо, коли цей ненависний чортик стирає мені чи переплутує букви. А тому маю мужність завжди признатися до гріпка... оцього чортика. Так, сталося! Розглядаючи сірий друк „Гром. Гол." через свої окуляри, а може й через окуляри підставлені мені оцим чортиком, похапцем прочитав замісць „відпадають" — „відповідають".

Колиб це сталося з окулярним чортиком, нпр. в Анґлії, в Німеччині чи в якійсь іншій країні, то там редактор подібного „Голосу" написав би: „Зле прочитав п. О.", або: „Радимо п. О. надягнути другі окуляри", або нарешті вжив би найвищу міру глуму: „Коли сліпий, то не берися читати"...

Інша справа на наших найкультурніших західних землях, а особливо в редакції „Гром. Голосу". Тут реаґують на вибрики окулярних чортиків інакше. „Хто він такий оцей О? Ундівець? Добре, добре! Вшкваримо!" Ну, й ушкварили: „свідомо сфальшував". Бачите, не просто „сфальшував", а „свідомо". Якийсь учений психіятр не відважився б за очі сказати: свідомо чи несвідомо; не відважився б, не маючи опінії доброго окуліста, взагалі вимовити це слово: сфальшував. Але ясновидячий редактор „Гром. Голосу" відважився! Бож радикали, відома річ, всі ясновидячі. Вони можуть побачити на вічу в Жабю те, чого там не було, й не бачити того, що було. Вони можуть почути через простір і те, чого посол Луцький не говорив у Станиславові (читачі памятають ці історії?) і т. д. А може тут і нема „ясновидства, а значно простіше психольоґічне явище: „кожний судить по собі?"

Я переконаний, що той член редакції, який писав цей очевидний дуже радикальний наклеп на мого окулярного чортика, розумів, що сталося звичайне „проочення". Але ради „ундівця" можна було показати себе навіть трохи смішним у подібних дітвацьких посудженнях мене в неймовірному фальшуванні, якого міг би допуститися хіба божевільний: бож часопис у всіх руках, а значить саме фальшування булоб недоцільне й смішне. І нехай буде переконана редакція „Гром. Гол.", що ті, які читали „ясновидячі" осуди, щиро сміялися: „відпадають — відповідають... цеж так легко не доглянути...

Щиро признаюся: жалую, що завдяки окулярному чортикові, змусив редакцію „Гром. Голосу" до такого ризиковного ясновидства! Бо дійсно, як виглядав би автор цих рядків у суді, колиб йому прийшлося доказувати „свідоме фальшування"?

II.

Але вся сіль справи не в окулярному чортикові, а в чомусь іншому. Пригадую собі одну маленьку історію зі свого хлопячого віку. Один збиточник дуже погано наклепав на другого хлопця. Коли його за це осуджували, він обурено вигукнув: „Ви мене лаєте, а ось у нього біля носа ґулька й ви цього не бачите?"

Таку саму відповідь дав і „Гром. Голос". Я в своїй статті „Шляхом руйнації" („Діло", ч. 193) з громадського обовязку звернув увагу на те: 1) що „Гром. Голос", засліплений поборюванням ундівців, ганьбить їх незаслужено навіть тоді, коли вони роблять корисну громадську справу (наклеп на пп. Черкавського й Козубського, які приклали стільки старань, щоби купити для народнього дому в Кремянці площу), 2) що „Гром. Голос" безпідставно кинув тінь на Інспекторат РСК у Луцьку в той час, коли на українську кооперацію йде руїнницький похід з боку хрунів, і 3) що ця руїнницька робота збігається з роботою бутербродної „Української Ниви", яка залюбки передруковує ці наклепи й уживає їх до руйнування всього українського на Волині, а в тому числі й кооперації.

„Гром. Голос", замісць того, щоб відповісти на ці закиди, подібно до згаданого вище збиточника, спромігся лише вигукнути: „А в його

д-р Горбачевський Іван, д-р Грушевський Мих., Ольга Кобилянська, Наталія Кобринська, Ольга Ковалева (Олена Пчілка) д-р Кость Левицький, Микола Левитський („артільний батько"), Петро Огоновський, д-р Евген Олесницький, Іван Пулюй, Юл. Романчук, д-р Смаль-Стоцький, Іван Франко, о. Іван Чапельський, Евген Чикаленко, і Ілля Шраґ.

Учасники приняли предложену лісту почесної старшини конґресу через аклямацію. Проводив зборами Юл. Романчук.

Відтак ішли устні, письменні та телефонічні привіти, які розпочав Микола Левитський від „далеких херсонських, а колись запорожських степів", а скінчила їх коротка телеґрама Миколи Василька.

Після привітів виголосив програмовий реферат д-р Е. Олесницький „Про орґанізацію Просвіти", зібравши всі свої реферати у 12 точок-резолюцій. Після нього секретар конґресу д-р М. Коцюба пояснив програму і плян конґресу та подав порядок нарад.

На цьому вичерпано денний порядок першого загального засідання.

Того самого дня в год. 7. вечером відбулися і у львівськім міськім театрі і в салі „Яд-Харузім" святочні вистави з нагоди 40-літнього ювилею товариства „Просвіта" і першого просвітно-економічного конґресу.

Вечір у міському театрі, де публика виповнила салю по береги, розпочав короткою промовою д-р Кость Левицький. Після того йшла кантата М. Лисенка „Бють пороги" на мішані хори, яку відспівав „Львівський Боян" у супроводі оркестри 15 полку піхоти під проводом д-ра М. Волошина. Відтак труппа українського львівського театру „Української Бесіди" у Львові відограла драму Б. Грінченка: „Серед бурі". Виставу закінчив живий образ: Апотеоза „Просвіти".

Для тих учасників, що для них не стало місця в міському театрі, відбулася рівночасно друга святочна вистава в битком виповненій салі „Яд-Харузім", яку розпочав промовою д-р І. Брик. Відтак аматорський гурток т-ва „Сокіл" у Львові відограв драму Б. Грінченка: „Степовий гість". І тут закінчив святочний вечір живий образ: Апотеоза „Просвіти".

Друге — кінцеве засідання конґресу відбулося 2. II. в год. 4. пополудни в салі „Сокола" при Руській вулиці під проводом д-ра Озаркевича і о. І. Чапельського. Це засідання було призначене на те, щоби приняти резолюції, ухвалені кожною секцією. Підчас відчитування резолюцій явився на салі митрополит Андрей Шептицький. Достойного гостя привітали зібрані оплесками, а д-р Озаркевич окремою привітною мовою.

Митрополит Шептицький відповідаючи на привіт сказав, що він і духовенство солідаризуються з діяльністю „Просвіти".

З ухваленням усіх резолюцій і відчитанням додаткових привітів і телеґрам дневний порядок вичерпано.

Перед закінченням денного порядку М. Левитський прощав конґрес ще іменем своїх товаришів з Наддніпрянської України.

Промовець між іншим сказав: „Не з порожніми прийдеться нам вертати за кордон, але з великими добутками, бо перший просвітно-економічний конґрес став незаперечним свідоцтвом, що ми з повним правом можемо засісти посеред культурних народів. Покищо ми тут прості робітники, то й робота наша складається по змозі наших сил. Та прийдуть кращі робітники і серед відрадніших обставин чейже вспіють осягнути явну мету, до якої ми отсе змагаємо".

Конґрес закінчився відспіванням національних гимнів.

Зорганізовані і свідомі кооперативи провадять у себе лише — — — **ЧОКОЛЯДУ А. ПЯСЕЦЬКОГО,** яка зі всіх виробів є **якостево найліпша** і має великий і богатий сортімент. — В Повітових Союзах Кооператив і складах Народної Торговлі всюди до набуття. 477 4—10

гульку біля носа"! Для хлопчаків може це й добре. Але для партійного органу, який претендує на повагу, трохи не того... Оминути таке важливе питання, як доля українських установ, як честь Інспекторату, честь таких діячів, як пп. Черкавський і Ковубський і звести розмову до окулярного чортика та ще в такій формі? Чи не соромно „Гром. Голосові"?

III.

Смію запевнити редакцію „Гром. Голосу", що я не маю жадного бажання витрачати надармо паперу й чорнила. І коли порушую якісь питання в пресі, то лише тому, що цього спішно вимагає життя.

На цю власне вимогу моменту я написав статтю „Шляхом руйнації", болючи душею, що радикали не тільки не відгукнулися на мій заклик у „Ділі" боротися спільним фронтом проти загрози для нашого життя, але ще своїми необачними виступами почали допомогати руйнації. Написав я цю статтю ще тому, що на підставі свого двацятисемилітнього досвіду, ясно бачив наперед, як цей напад „Гром. Голосу" використають хруні, щоб валити українську кооперацію. І „Гром. Голос" переконався, що я не помилився.

Ось доказ: „Укр. Нива" (ч. 34) зараз-же процитувала слова „Селянина" (?) в ч. 35. „Гром. Голосу" про Інспекторат РСК-а й додала: „Розумні, святі слова. До них треба додати ще й лихварські відсотки та уділи, що мають місце по деяких кредитових кооперативах".

А далі: „Віримо, що цей банк (хрунівський, разом з іншими) створить правдиве обєднання, а не якийсь там „інспекторіят".

А при кінці: „Треба творити своє, а не позичати австрійське чи російське. Адже ж на Україні ніколи не було „інспекторів", а були лише... і т. д.

Чуєте, панове редактори „Громад. Голосу", як ви прислужилися, руками якогось сумлінного селянина (чи одночасно не співробітника „Укр. Ниви"), до валення Інспекторату? А чи ви знаєте, що одночасно ви в деякій мірі прислужилися і до ревізії в „Українбанкові", про який, покликуючись на вас, згадує „Укр. Нива"?

Звідкиж така однодушність між „Гром. Голосом" і „Укр. Нивою", яка навіть канонізувала пп. редакторів „Гром. Голосу" назвавши їх слова „святими"?

Отже тепер святі слова виходять з „Укр. Ниви" і „Гром. Голосу". Зворушливо! Яка спільність у поборюванні національного табору..

Звичайно, говорити про такі річи „Гром. Голосові" неприємно. Тому він гукнув... про гульку біля носа!

IV.

„Гром. Голос" не тільки про це гукнув, не тільки „ясновидствував", але ще й зробив допит: „чи товариство письменників і журналістів цікавиться того роду журналістикою?" Гадаю, що окулярні чортики, як і чортики друкарські не дуже цікаві для товариства робітників пера. А ось те, що лінія „Гром. Голосу" збігається з лінією „Укр. Ниви", це може бути цікавішим.

Нарешті автор замітки в „Гром. Голосі" заявляє зреаґовано: „сперечатися з писаннями таких „публіцистів" неможливо". Слушно! І сам це раджу. Бо, щоб сперечатися з „такими публіцистами", треба трохи повчитися; треба зрозуміти всю небезпеку, яка загрожує українському народові; освідомити собі, що руйнування українських інституцій може й є роботою соціялістичною, але шкідливою; полюбити рідну країну і весь український нарід, а не вважати за близьких тільки своїх партійців; засвоїти собі, що поборювання укрінців є ділом безналійним, і нарешті прийти до переконання, що не деструктивна, а спільна, одним фронтом, конструктивна робота може щось дати українському народові.

В. Островський.

Боротьба Китаю за незалежність.

Справа екстериторіяльних прав.

Бюро Райтера повідомляє з Нанкіна: Китайський міністер закордонних справ д-р Ванґ заявив, що він буде далі вести переговори в справі скасування екстериторіяльних прав великих держав у Китаю, не зважаючи на те, що великі держави відкинули вже ці домагання. Одначе коли всі його заходи лишаться без успіху, то національний уряд видасть односторонню декларацію, яка проголосить скасування екстериторіяльности ще перед кінцем цього року.

Відложення конференції партій.

Аг. Вех. довідується, що конференцію партій лівиці в справі порозуміння на тему витвореного політичного положення, відложено до найближчого тижня.

Японія й роззброєння.

На засіданні японської ради міністрів міністр маринарки адмірал Такабе зясував відношення японського уряду до справи морського роззброєння. Японія приступить до заг. роззброєння та готова переговорювати в тій справі. Заборона будови великих воєнних кораблів на морі повинна бути предложена до 1936 р. Заборона повинна торкатися і підводних човнів. Японія признає міродатним тип американського кружляка містоти 10.000 тон із 8 гарматами та бажає свою воєнну фльоту вдержати у відношенні 70 проц. до американських зброєнь.

СРСР. мобілізує в Монґолії.

До Мукдену прийшли вістки, що в більшовицькій Монголії оголосили мобілізацію мущин від 20 до 40 року життя.

Реформа великої фашистівської ради.

Римські часописи повідомляють, що вислідом реформи вел. фашистівської ради, яку заповів Мусоліні, буде м. і. виключення більше ніж половини дотеперішних 52 членів цієї ради. На будуче належатимуть до вел. ради ще міністри, секретар партії Тураті, а також по одному представникові працедавців і робітників. Найближче засідання вел. ради буде 30. вересня вже в зменшеному складі.

Пеху засудили без доказів?

„Народні Політіка" повідомляє, що мадярська влада, яка засудила чеського залізничника Пеху за шпіонажу на 5 літ, не дала жодного доказу вини засудженого. Кажуть, що лист на основі якого Пеху арештували, був підроблений та підсунений арештованому мадярськими аґентами. Інші часописи повідомляють, будьто би Пеха хотів заплатити 5.000 пенґе мадярові Тотові, коли доставить йому важні мад. документи.

Пожежі.

У Лішині (пов. Бібрка) згоріли три стирти збіжа та в Бориничах дві стирти. Загальна вартість спаленого збіжа 20.000 зол. Польські часописи здогадуються, що стирти підпалили члени Сельробу. — В Ямниці (пов. Станиславів) вибухла з невідомої причини пожежа в хвилево незамешканім домі Сеньківської. Дім згорів зовсім.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·50—8·89·00, канадійський долар 8·80·50—8·81·00, чеська корона 0·26·33—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·00—0·05·25, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінгів 43·30·00—43·50·00, радянський червінець 17·00—17·50.

Золото: 20 корон 36·30·00—36·60·00, 20 франків 34·20·00—34·50·00, 20 німецьких марок 42·00·00—42·40·00, 10 російських рублів 46·00·00—46·40·00.

Срібло: Австрійська корона 0·61·50—0·63·50, 5 австрійських корон 3·24·00—3·30·00, австрійський фльорен 1·62·00—1·65·00, російський рубель 2·60·00—2·65·00, копійки за рубель 1·30·00—1·35·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 39·00—40·00, пшениця селянська 35·50—36·50, жито галицьке 23·50—24·50, ячмінь галицький броварняний 00·00—00·00, ячмінь на мливо 20·00—21·00, ячмінь пастівний 00·00—00·00, овес галицький 20·00—21·00, кукурудза румунська 25·75—26·75, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 00·00—000·00, фасоля кольорова 00·00—00·00, фасоля краса 00·00—00·00, горох пів-Вікторія 45·00—50·00, горох пільний 32·00—35·00, бобик 28·25—29·25, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 37·25—38·25, сіно солодке краєве прасоване 7·00—8·00, солома прасована 4·00—5·00, гречка 25·75—26·75, льон 64·00—66·00, лубінь синій 25·00—26·00, ріпак озимий 64·25—65·75, мука пшенична 40 прц. 00·00—00·00, мука пшенична 65 прц. 74·00—76·00, мука житна 70 прц. 42·00—43·50, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 13·75—14·25, отруби пшеничні 14·50—15·00, крупи гречані 53·00—55·00, пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 38·00—39·00, пенцак 36·00—37·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 41·00—43·00, мак синій 130·00—140·00, мак сивий 110·00—120·00, конюшина червона 00·00—00·00.

Огляньте виставу!
Килимів, хідників, портієрів і др.
знаної глинянської фабрики килимів
М. Хамули
не в кіоску, тільки
Площа Трибунальська ч. 1. (біля Бергера)
494 **Продаж на догідних услівях.**

На східні теми.

Вагабіти в панарабському русі.

Колискою модерного панарабського руху є Неджид, населення якого називається вагабіти. Неджид положений в середині арабського півострова і тільки завдяки положенню, як рівнож войовничому й фанатичному населенню вдержав свою самостійність в часах панування Туреччини і в часах великої війни. Більше того, він поширив свої кордони на більшу частину арабського півострова в році 1925.

Говорячи про Неджид, що був колискою вагабіського обряду магометанської віри, варто дещо зупинитися на цьому обряді. Пророком цього обряду був Абд-уль-Ваґаб і впливи цього обряду бачимо на магометанах як Індії так і Сагари. Родоначальник сучасних вагабітів був прихильником чистоти віри, аскетом, ворогом міст, як осідків всякого зла; він носився з ідеєю висвободити магометанську віру від усіх її містичних додатків. В особі неджидського шейка Магомета Ібн-Сауда, прадіда сучасного короля Неджиду, Абд-уль-Ваґаб знайшов прихильника і його наука швидко запанувала серед населення Неджиду. Міцно зєднані релігійні вагабіти завойовують в 1781 р. Кербелях і руйнують святі місця магометан-шиїтів, а в році 1804 підбивають під свою владу провінції Омана та Ємен і захоплюють Мекку й Медину, де руйнують мечет над могилою Магомета. Виникла з того восьмилітня війна з Туреччиною, що кінчається некорисно для вагабітів, яких переможено.

Не вдаючися в історичні деталі, перейдемо відразу до 1916 року. (Цікавих більш докладніше переглянути історичний нарис арабського півострова відсилаю до своєї статті в „Нашій Бесіді" з 10. І. 1927 р. і 25. І. 1927, ч. 1 і 2). В часі світової війни, коли окремі провінції й держави, піддані Туреччині, почали відділятися з власної або й невласної ініціятиви зпід слабої руки своєї протекторки, Неджид перший пірвав усякі звязки, які його лучили зі старою Туреччиною. Отолошена константинопольським каліфом „свята війна" не знайшла відгомону на арабському півострові, який, хоч і ненавидів англійське засилля, разом з тим не вважав для себе потрібним піти в боротьбу під турецькими прапорами.

Кожна з провінцій використовує важке положення Туреччини. Так наприклад Неджид окупує провінцію Ель-Газа, а Геджас в особі свого шеріфа Хусейна спирається на англійцях, очікуючи в нагороду за це титулу короля Арабії. Це остаточно псує тогочасні й без того недобрі неджидсько-геджаські взаємини й поширює опінію про шеріфа Хусейна як про англійського запроданця.

Ще гірше загострює відносини в часі війни англійський проект організації самостійної арабської конфедерації під протекторатом Англії, на чолі з шеріфом Геджасу Хусейном. Спритний Хусейн починає помалу реалізувати свої замисли і йому вдається посадити на престол Іраку свого сина Фейсаля; другого сина Абдуллу він уладновує за допомогою англійців як еміра Трансйорданії.

Такий стан річей, розуміється, породив ще більшу ворожнечу між самостійним панарабським Неджидом та мандатарним Геджасом, як рівнож Іраком та Трансйорданією. Зараз-же після організації нових мандатарних держав під англійським впливом вагабіти починають нападати на Трансйорданію та на Геджас і в 1924 році починають фактичну війну з династією Хашемітів, головнож з їх головою шеріфом Хусейном, королем Геджасу. Військові успіхи вагабітів швидко віддають в руки неджидського султана Ібн-Сауда цілий Геджас і в січні 1926 року султана Ібн-Сауда урочисто проголошено „королем геджаським і султаном неджидським та від нього залежних земель". Ібн-Сауд набирає таким робом великої популярности як арабський герой, що бореться за визволення не тільки Арабії, а просто всього Сходу від чужинецьких впливів та стає головним і першим провідником панарабського руху як на арабському півострові, так і на [illegible] магометанському сході.

Л. Л.

Англійська комісія відкинула для Індії статут доміній.

Ріжниці думок та суперечки в англійській конституційній комісії про те, які уступки має зробити Англія індуському національному рухові, скінчилися, як і треба було передбачити, тим, що комісія відкинула проект введення для Індії статуту доміній. Англія далі задержує собі право тримати військо для оборони Індії, репрезентувати її вовнішні відносини, вести її торговельну політику й реґулювати відносини між індійським центральним урядом, це значить англійським віцекоролем та вищими англійськими урядниками, і ріжними індуськими князівствами без участи індуського парляменту. Індійський центральний уряд задержує необмежені повновласти видавати всякі розпорядження та декрети „для забезпечення публичного спокою". Також комісія уважає за недоцільне всяке поширення істнуючого тепер обмеженого виборчого права до законодатних зборів та провінціяльних …раментів.

Таким чином англійська комісія признала, що Індія не може мати прав, які мають англійські домінії. Наслідком цього в Індії мусить розпочатися завзята боротьба за незалежність, бо свого часу на внесення Ґанді індуський парлямент ухвалив ужити якнайгостріших засобів боротьби, коли до кінця цього року Індія не стане домінією.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич**, вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 283 11—?

— **Поминки на могилі Марка Мурави.** В Жукові (коло Бережан) відбулося дня 25. серпня 1929 р. гарне свято. Цього дня відбулись там поминки на могилі колишнього пароха, народнього діяча і поета о. Сильвестра Лепкого (Марка Мурави). На вістку про це свято, зібрався численно нарід на соборну Службу Божу, до якої станули о. Ів. Лішинський з Борислава, о. Петро Смик з Жовчова і місцевий парох о. декан Заверуха. Приїхала також уся рідня покійного о. Лепкого — разом з найстаршим сином письменником Богданом Лепким. Після Служби Божої пішов процесійний похід численно зібраного народу під проводом пяти священиків на місцевий цвинтар, де на гарно прикрашеній зеленю й квітами могилі покійного відправлено парастас. Після цього виголосив гарну проповідь місцевий парох, а народ зі слезами в очах пригадував собі свого улюбленого пароха, якому з вдячности поставив тому 20 літ гарний памятник.

— **Українські фільми.** На днях перейшла щасливо цензуру у Варшаві фільма за оповіданням М. Гоголя в 10 частинах „Сорочинський ярмарок". Є це друга з черги фільма (після Тараса Шевченка) виробництва „Вуфку", яку наше громадянство матиме нагоду оглядати. В найближчому часі мають перейти цензуру дальші дві фільми, а саме „Ніч перед Різдвом" на підставі повісти Гоголя і „Крізь сльози". Наше громадянство на провінції повинно жадати від власників кін на провінції, щоби висвітлювали згадані фільми.

— **Львівська темна хроніка.** Вчора засудили злодійську спілку, що ще в липні думала про зиму і підкопалась під крамницю з футрами в самім центрі міста на пл. Капітульній. Панки Франк, Шелер і Юліян Кульчицький набрали стільки футер, що не могли легко з ними втекти і одного з них схопив поліцай, що мов на жарт називався Мруз. Два з них дістали по півтретя року вязниці, один рік. — Робітниця з гарбарні Тенебавм хотіла вбити себе і скочила з II. поверха, але тільки виважила собі ногу. — Хитрі ошуканці продають надалі на вулицях Львова залізні перстені та ланцюшки як золоті наївним приїжжим; п. І. Зборовський з Підгаєччини втратив учора на цій операції 13 долярів.

— **Міські театри сплять.** Міські театри сплять далі. Покищо йде в них гра за кулісами. Головні ролі мають оба директори, що не хотять зріктись своїх становищ без звороту складеної ними кавції і урядовий комісар міста, що має задоволити домагання акторів. Актори домагалися платень: їм байдуже, хто їх заплатить, але це була саме найважніший спірний пункт між арендарями театру і міською радою. Він полагоджений так, що з кавції арендаторів 50.000 зол. має рада виплатити ґажі артистам. Є сотні проектів, як розвязати кризу, але кожний із них починається і кінчиться розхитаним бюджетом. Істнує між ними також думка, щоби управу передати самим акторам на кооперативних основах.

— **Мешканеві злидні.** Товариство охорони комірників у Львові видало комунікат і поклик до міністра внутрішніх справ і міністра суспільної опіки в справі мешканевої скрути серед бідніщого населення, що викинене з мешкань ночує під голим небом. У підміських громадах Кривчиці й Клепарів війти йдуть разом з власниками домів і не беруть в опіку покривджених, що не в спромозі найти собі кутка на захист.

— **Фахова гарбарсько-білошкірнича школа у Львові** приймає вписи до 30. вересня ц. р. Наука в цій школі тріває 3 роки. Оплата за науку 20 зол. місячно. Подання треба вносити на адресу: **Krajowy Patronat Przemysłowy**, пл. Смольки 3. Кандидати мусять скінчити 7 кл. народньої або 3 кл. середньої школи (навіть з двійкою з латини або греки).

— **Пожежі.** Дня 16-го ц. м. згоріло ціле село Оплуцко. Із 108 загород лишилось тільки 16; церква, читальня і школа врятовані. Згорів, хоча була поміч доокоinчних сіл, увесь цьогорічний доробок, згоріла також одна дитина. Пос. о. д-р Пелліх інтервенює у влади за поміччю. Недостача води унеможливила ратунок. — У військових елеваторах у Варшаві пожежа знищила чимало матеріялу. — В оселі Карчев біля Отвоцька згоріло 53 господарств. — У ню-йорській пристані від грому згоріло 6.000 бочок нафти на кораблі, який у час вислали на повне море.

— **Ріжні вістки.** Естонський уряд рішив піднести на 50 проц. мито на бавовняні товари. — Литовські адвокати всі відмовились боронити на суді злочинця бувш. пралата Ольшевського. — Уряд Венецуелі секвестрував німецький пароплав „Фальке", що перевозив туди революціонерів. — Трьох бельгійських місіонарів убили китайці в провінції Гупег. — Румунський лікар Ставіль мав найти середник проти прокази. — В околиці Требізонду відчули тремтіння землі. — Німецькі націоналістичні старшини вислали протест до комітету нагороди Нобля, щоби не признати її Ремаркові, який своєю книжкою образив німецьку армію. Ремарк не є навіть кандидатом на цю нагороду. — Прімо де Рівера має дістати титул еспанського князя. — Передмістя Льос Анджельос обсувається постійно; міська рада радить як стримати цей обвал; населення з цієї частини евакуують. — У Сіная (Румунія) королева Марія приймала членів міжнароднього конґресу театральних і музичних критиків.

Перед великими завданнями.

З приводу надзвичайних Загальних Зборів „Відродження".

По літній передишці, зібравши сили, провіривши дійсний стан справ та намітивши собі витичні, стаємо далі до протиалькогольної боротьби. І мусимо її вести всіми засобами, цілим накладом сил і енерґії, бо це не боротьба з вітряками, а зі страшним, всенароднім ворогом. Він нищить наше здоровля, губить наші сили, деґенерує і деправує душу народу й руйнує його майно, його мозольне надбання.

Оце проснулося село, побачило віч-на-віч свого ворога, оцінило розміри зла і кличе ратунку. Безліччі письм з ріжних сторін і окраїн нашого краю взивають помочі у львівського протиалькогольного товариства „Відродження". Пишуть саміж таки селяни з Волині й Поділля, з гір і долів і як Ілько Денисюк з Рожнова коло Заболотова турбуються: „В селі шинок, люди пють-розпиваються, заводять авантюри, нема добра в селі"... І далі: „Чув я, що львівське товариство „Відродження" веде боротьбу з алькоголізмом. Порадьте, як зробити, щоби в селі не було корчми, а навіть пива, щоб не продавали". І ми хочемо і мусимо порадити!

Перед нами новий рік праці і ми з журбою, алеж і з надією йдемо йому на стрічу. Наша журба оправдана: лихо велике, а борців мало, дуже мало! Громадянство не доцінює ваги й подуже мало! Громадянство не доцінює ваги й потреби протиалькогольної боротьби. На цей фронт воно вислало горстку молоді, не даючи їй ані моральної, ані матеріяльної піддержки. Само не в силі виректися чарки горілки чи гальби пива, воно часто-густо ще й покепковує собі в тих, що не тільки самі виреклися тої „приємности", але й несуть світло свідомости і тверезости на темні, розпиячені села. Борців обмаль, а голоси тріворги лунають з усіх усюдів. Усюди треба рук і ясних, тверезих душ.

Треба вести пропаґанду, треба освідомлювати найширші круги суспільности. Треба організувати і безупинно виховувати народню масу й поборювати лихо. Треба ширити скрізь живе й писане слово і братися до великого діла: прогнати корчму з усеї нашої землі. І необхідно творити це писане слово: протиалькогольну літературу.

До всеї тої праці „Відродження" збирає сили, гуртує робітників, творить засоби. На жаль, без матеріяльної піддержки суспільности, само сотиками своїх членів і тільки з трудом та не в тих розмірах, якби слід було, мусить воно вести працю організаційну й видавничу. Задля цього наші турботи.

Але ми маємо надію на кращі дні! Ми віримо, що народ вийде з отупіння, байдужности, проснеться з похмілля і струсне з себе ярмо алькоголізму, в котрім стогне й гине марно. Ми віримо, що до боротьби з лихом вишле він найкращі кадри своїх борців-робітників і творців нового дня. І з тою вірою ми закликаємо на надзвичайні загальні збори „Відродження" всіх, кому милий наш шлях і дороге наше діло.

П. С.

Дописи.

СНЯТИН. (Наше велике досягнення). В Снятині відчувалася від довшого часу потреби більшої салі на концерти, амат. вистави та вечерниці. Міщанська читальня мала вправді салю, та нею можна було користуватись тільки літом. Саля була не до опалення і вигляд її був дуже примітивний. Наслідком того снятинські українці не могли устроювати зимою ніяких вистав ні вечерниць, а як конче треба було що устроїти, то мусіли йти до сусідів і їм за це добре платити. Відчули це вкінці наші міщани, згуртовані в міщанській читальні, і бачучи навто, що поляки будують уже другу велику салю, а за ними й жиди будують свій Народній Дім, рішилися побудувати на своїй фронтовій площі величаву будівлю з салею на вистави й концерти. Три роки тому поставили фундамент під цю будівлю, а цього року половину плянованої будівлі з великою салею вже викінчили. Нова саля нашої міщанської читальні найбільша тепер у Снятинщині, до того положена при передовій вулиці, незвичайно акустична і з електричним освітленням. Вона нині справжня гордість снятинського міщанства, яке під проводом дбайливого виділу з п. Григорком Костинюком на чолі вложило в цю будову багато гроша, а ще більше власної праці і труду за „Спасибіг". Дня 1-го вересня ц. р. в саме полудне відбулося посвячення великої салі з прибічними кімнатами. По посвяченню, якого довершив парох о. Оренчук в асисті місцевих катехитів, промовив до розрадуваних членів-міщан і до зібраних гостей з міщанства й інтеліґенції о. Пропь, складаючи у своїй промові побажання міщанам з приводу доконаного спільними силами діла і взиваючи їх не переривати своєї праці, але, маючи тепер таку гарну й вигідну домівку, вести дальше освітньо-культурну роботу між тутешнім міщанством, гуртувати його, освідомлювати національно і поширювати між ними громадянські чесноти для добра самих-же міщан і для добра й слави всього нашого народу. По цих щирих словах заохоти й поучення відспівав міщанський хор, оснований враз з читальнею 48 літ тому покійним о. Кобринським, мужем письменниці Наталії, кілька пісень і національний гимн, після чого і міщани і присутні гості розходилися з радісним почуванням з приводу такого гарного дорібку нашої громади. Маємо надію, що наші театральні дружини, гостюючи в Снятині, будуть відтепер користати із своєї салі, так, як це вже цими днями зробив театр ім. Тобилевича зі Станиславова і хор Котка.

З судової салі.

Пласт перед судом.

В суботу, дня 14. ц. м. відбулася перед городським судом в Тернополі карна розправа проти Володимира Яцишина і тов. (разом всіх обвинувачених є 26 молодих хлопців у віці від 15 до 21 літ) за провину з § 285 зак. кар. (приналежність до тайних орґанізацій). Всі обвинувачені походять з Гаїв Великих коло Тернополя з винятком одного Степана Купчика зі Зборова, що є курінним тамошнього Пласту. Між обвинуваченими є кількох середньошкільників, один студент університету (Степан Понасацький) — решта сільські хлопці. Акт обвинувачення закидує всім обвинуваченим, що за спонукою обвинуваченого Ярослава Дупака, бувшого учня VII кл. ґімн. основали з початком 1929 р. — в Гаях Великих тайну орґанізацію під назвою „Пласт" і вели свою пластову працю без відома і дозволу влади. Обвинувачений Ярослав Дупак признався у поліційному слідстві і на судовій розправі, що то він з власного почину зорґанізував у Пласті обвинувачених, а цю орґанізацію леґалізував в цей спосіб, що члени Пласту в Гаях Великих вписалися на членів істнуючого леґально 75-ого пластового куріня імени Богдана Хмельницького в Зборові і були управою цього Пласту приняті в його члени. Велика більшість обвинувачених признала теж свою приналежність до Пласту в Гаях Великих.

Орґанізацію викрила державна поліція в Гаях Великих у травні ц. р., бо члени робили публично пластові вправи біля льокалю читальні „Просвіти" в Гаях Великих. Справі надала зразу поліція великий розмах. Відбулися численні ревізії в Гаях Великих і ревізія у Пласті в Зборові, де сконфісковано записки і протоколи і після довгих поліційних доходжень прокуратура виготовила остаточно акт

обвинувачення за провину з § 285 карного закону.

На розправі явилося тільки 22 обвинувачених, двох не стануло, а двом не доручено візвання. Не явилося також кількох свідків. Переслухано явившихся обвинувачених і шістьох свідків акту обвинувачення, здебільша селян з Гаїв Великих, з котрих деякі виказали на розправі незвичайно малу інтеліґенцію і мимо поучення судді д-ра Комана і оборонця пос. д-ра Барана про добродійство арт. 104 кодексу процедури карної, що як близькі кревні поодиноких обвинувачених, можуть ухилитися від зізнань, декотрі з них заявили, що будуть зізнавати і зізнали некорисно для своїх кревняків.

Остаточно розправу відрочено на день 28. жовтня ц. р. в цїли поновного завізвання неявившихся обвинувачених і свідків. Є це четверта з черги Пластова розправа в тернопільському суді в цьому році. Попередні відбулися проти учнів тутешньої української ґімназії, з яких декого засуджено за провину з § 285 з. к. — а саме за приналежність до ґімназійного Пласту, якого діяльність кураторія завісила.

Того самого дня мала відбутися перед тим самим суддею карна розправа проти бувших учнів української ґімназії в Тернополі Романа Паладійчука, Івана Багрія, Теодора Панаса, Миколи Палія і Ярослава Олійника та студента університету Володимира Майковського, обвинувачених за провину з § 305 з. к. (похвалювання безправних чинів через видання летючки проти примусового святкування українською ґімназійною молодю польських національних свят) і за провину з § 285 з. к. (знова Пласт). Кільком обвинуваченим не доручено візвання на розправу і супроти цього розправу відрочено на необмежений час. Треба згадати, що всі повищі обвинувачені сиділи три місяці у слідчій вязниці в Тернополі разом з девятьма іншими ґімназійними учнями, проти яких тепер слідство застановлено — і то всі під замітом злочину головної зради з § 58 з. к., як підозрілі в приналежности до У. В. О.

Обвинувачених в обох справах боронили пос. д-р Степан Баран і пос. д-р Дмитро Ладика.

Зі спортового життя.

З секції наколесників „України".

Секція наколесників Спорт. Т-ва „Україна" уладжує в суботу дня 21. ц. м. прогульку до Станиславова. Збірка 6 год. рано коло „Народної Торговлі". Поворот в неділю 22. ц. м. рано. Нічліг запевнила учасникам секція наколесників при українськім Соколі в Станиславові.

Секція наколесників Спорт. Т-ва „Україна" уладжує дня 29. ц. м. змагання на просторі Львів-Миколаїв-Львів (35—70 км.). Зголошення до змагань слати на адресу п. Верхоли, Акад. Дім, вул. Супінського 21. Від сідла 1 зол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„Кооперативна Республика", економічно-суспільний місячник. Рік видання II. Ч. 9. Львів, 1. вересня 1929. Зміст: Проф. О. Мицюк: Зовнішний обмін і сільське господарство СРСР; Сенчанин: Польське кооперативне яйчарство; М. Ростович: Нові завдання на освітньо-шкільному полі; Інж. д-р Д. Няньчур: Шляхи розбудови сільсько-господарської кооперації; М. Тимошук: Чи рентується в нас у теперішніх умовинах продукція молока; Г. Няньчур: Про деякі недомагання і потребу направи; Господарська хроніка; З життя української кооперації; З кооперативного світа; З преси; Всячина.

„Лікарський Вістник", орґан лікарської комісії Наукового Т-ва ім. Шевченка й українського лікарського Т-ва у Львові. Ч. 1—2. Рік VII., Львів 30. червня 1929. Зміст: Д-р Т. Е. Бурачинський: Значіння горлового пасокового перстеня, як входової брами для інфекцій і витин мигдаликів; Д-р П. С. Шидловський: Наука про конституцію людини на XIX. зїзді російських хірурґів; Д-р О. Подолинський: Рентґенольоґія в діяґностиці жіночих недуг; Д-р М. Дзерович: Ацідоза і Алькальоза; Д-р С. Парфанович: Патольоґія і терапія діточого пісйодораксу; З життя Українського Ґіґієнічного Т-ва; Д-р Волод. Филипович: З наукового життя Українського Лікарського Т-ва; Оповіщення.

„Нива", часопис присвячений церковним і суспільним справам. Зміст: о. д-р Г. Костельник: Мамона неправди; о. Петро Дзедзик: Стиґматизація Тереси з Коннерсрайт; Ярослав Літинський: Примірність священика; о. Петро Хомин: Каплиця Духовної Семинарії у Львові; Наступ на Рідну Школу; Ник. Бердяєв: Зединення християн Сходу і Заходу; о. Галандюк: Про методу науки релігії; о. В. Рабій: Опіка над убогими парохіянами; о. І. Новосад: Картина з історії грецької Церкви; Залякана совість; Їх погляди і стремління; „Одиноко правильна лінія"; „Молоді" говорять; Всячина; Проповіди.

„Соціял-демократ" ч. 2. за вересень 1929 р. Видає подєбрадська орґанізація УСДРП. Зміст: Проблема демократії на Сході Европи і наші завдання; Українська соціял-демократія і селянство; Засідання екзекутиви Соціялістичного Інтернаціоналу (28, 29 липня 1929); Ювилейний зїзд німецької соціял-демократ. партії в Чехословаччині; З преси; З партійного життя; З України; Від закордонної делеґації УСДРП.

„Світ Дитини", „журнал для молоді. Ч. 9. за вересень 1929 р. Львів. Зміст: Вересень; Мила героїня; Соловейкові дітки; Левцьо-суддею; Розмова з учителем; Про князя Юрія II., Правда і Брехня; Пчола і метелик; Король ячменик; Поїхали до школи; Байка; Заповіт для дитини; Мати; Овечки; Хлопчик і голубка; Вратована дитина.

НОТИ:

Музичні твори И. Кишакевича. Серія Ii. Ч. 12. Мімоза. Мішаний хор (Сл. Хр. Алчевської) ціна 1·50 зол. Ч. 13. Ти не дивуйсь, що вянуть квіти — мішаний хор (Сл. О. Олеся). Ціна 1·50 зол.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 8. вересня упокоївся в Бозі **Іван Ченстух**, бувший управитель школи в 74. році життя.

Похорони відбулися дня 9. вересня в Станиславові.

Горем прибита **Рідня.**

552

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
По причині страйку замкнений.

Малий Міський Театр:
По причині страйку замкнений.

Кіна.

Апольо: „Квітка Сходу".
Кольосей: „Готелеві злодії" і „Серед бомб і гранатів".
Лев: „Зависли в кайданах" (Трагедія сексуалізму).
Люна: „Яковова криниця".
Марусенька: „Темпо".
Оаза: „Кельнер із московського ресторану „Яр".
Палас: „Асфальт".
Пан: „Мучениця подружжа" (Корінна Ґріфіт).
Пасаж: „Вломник-джентельмен" (Еді Польо), американська комедія та Ґомонтів тиждень.
Стильове: „Вулиця спокус". Виступ російського хору.
Фатаморгана: „Незнаний батько" (Реджінальд Деві).
Химера: „Шофер ясновельможної пані".
Утіха: „Мадярська рапсодія".

Програма радіо.

Пятниця 20-го.

Варшава (1411,7). 20·30 Симфонічний концерт.
Гельсінгсфорс (221,4) 18.45 Оперові арії.
Братислава (279) 19·05 Мадярська авдиція.
Талін (296). 17·30 Чеська музика.
Загреб (307). 20·30 Легка музика.
Льондон (356,3). 22·15 Квінтет. 23·00 Музика до танців.
Штутгарт (360). 20·00 Фільгармонія. Орхестра.
Берлін (418) 16·30 Композиторський концерт.
Стокгольм (436). 20·00 Популярний концерт.
Рим (441). 21·00 Італійська музика.
Прага (487) 20·30 Концерт хору „Сметани".
Міляно (501). 20·30 Симфонічний концерт.
Відень (516,3). 18·00 Камерний концерт. 20·05 Концерт солістів. 22·00 Музика до танців.
Рига (525). 19·0) Сифонічний концерт.
Будапешт (550). 20·00 Концерт солістів.
Київ (800). 20·00 Музично-літер. вечір.
Париж (1725). 21·35 Радіоконцерт.
Москва (825). 19·00 Опера або оперетка.
Ковно (1935) 20·40 Концерт.
Харків (1304). 19·30 Вокальна музика.

Субота 21-го

Варшава (1411,7) 18·00 Радіо для дітей. 20·30 Легка музика. 22·45 Музика до танців.
Познань (334,8). 10·00 Музична інтерлюдія.
Гельсінгсфорс (221,4) 21·15 Музика до танців.
Бресляв (253) 20·15 „Уші" оперетка Джільбера.
Лайпціґ (259) 16·30 Симфонічна орхестра.
Талін (296) 18·00 Легкий концерт.
Загреб (307) 22·30 Камерний концерт.
Брно (341,7) 22·25 Джезбенд.
Льондон (356,3) 20·00 Військова орхестра.
Берн (403) 20·30 Еспанський вечір.
Берлін (418). 20·30 Музика до танців.
Стокгольм (436) 22·00 Давня музика до танців.
Рим (441) 21·30 Військ. орхестра.
Міляно (501) 23·15 Легка музика.
Відень (516,3). 18·15 Камерний концерт. 20·15 „Реванш" оперетка.
Рига (525) 21·30 Музика до танців.
Мюнхен (533) 20·00 Вальси Штравсів.
Будапешт (550). 21·45 Співацьк. вечір. 22·30 Циганська капеля.
Москва (825). 21·00 Вечірна програма.
Ленінград (1000) 19·10 Музичний вечір.
Париж (1725) 21·15 Популярна музика.
Харків (1304). 20·30 Популярний концерт.

ОПОВІСТКИ
За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під дирекцією П. Карабіневича. 536 3—?
Грималів:
Пятниця 20.IX. „Пташник з Тиролю".
Субота 21.IX. „Тітка Чарлі".
Неділя 22.IX. „Барон циганів".

Головна Управа „Рідної Школи" повідомляє, що вийшли вже „Латинські вправи" ч. I. М. Паньчука для I класи гімн. — Купувати і замовляти в книгарні „Рідної Школи", Львів, вул. Руська ч. 3. — Ціна 1. прим. 4·— зол.
545 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ
За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 191 1—?

МАҐІСТРАТ Корол. вільн. міста Яворова винайме сейчас фронтові склепи в новій торговельній гали в ринку; зголошення писемні або устні надсилати до Президії Маґістрату. — Віцебурмістр Харамбура. 543 2—3

ФУТРА всілякі, виконує старанно. гарно, совісно, догідні сплати. Робітня футер Карла Шірера Сенаторська 10 (бічна Романовича). Телефон ч. 69-56.
485 6-10

Д-р ІВАН МАКУХ в Товмачі пошукує конціпієнта, здібного до самостійного ведення канцелярії, від 1. жовтня ц. р. 551 1—3

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя.
190 1—?

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
438 Пересвітлення Рентґеном. 11—?

Небувала новина!
Старі плюшеві плащі стануть новими, якщо віддасьте їх до почорнення та толочення на них футряних десенів — в одинокій фірмі в краю:
М. Волянська
Львів, вул. Собіського, ч. 12.
332 Телєф. 17—04. 8—?

Машини до писання українсько-польсько німецькі нові і уживані поручає **„МАШИНОПОЛЬ"** Львів, Сикстуська 9
553 Тел. 36—86. 1-4

ДЕКАТИЗОВАНЄ матеріялів спеціяльною машиною та париські плісе виконує Заведення Гафтів — М. Козловська, вул. Академічна ч. 22. — Льва Сапіги ч. 28.
554 1-4

Оголошеннє.

Загальні Збори Т-ва „Український Народний Дім в Коломиї" відбудуться в неділю дня 29. IX. ц. р. о год. 15. в салі Народного Дому.

Порядок Зборів:
1. Отворенне Загальних Зборів і відчитанне протоколу останніх Зборів.
2. Звіт уступаючої Управи.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Вибір нової Управи.
5. Інтерпеляції і внесення. 550

За Управу:
о. Олександер Русин, голова Т-ва. Юліян Коваліс, секретар Т-ва.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.